

**Varde
Kommune**

**Vi
i NATUREN**

Slutrapport

Faunapassage og grusudlægning i Roust Møllebæk

Spærring nr: RIB-01122 og RIB-01123

Vandområde: rib_1. 10.00493

Januar 2026

Miljøstyrelsens sagsnr.: 2024 - 40600

Fiskeristyrelsen sagnr.: FST-G-23-0083

Varde Kommunes sagsnr.: GEO-2024-02436

**Finansieret af
Den Europæiske Union**

Indhold

Formålet med projektet	2
Projektperiode	2
Projektbeskrivelse	2
Gennemførelse	2
Forventet effekt af projektet	2
Informering af offentligheden	3
Kort	3
Billed dokumentation fra før og efter projektudførelse	4
FØR	4
EFTER	6

Formålet med projektet

Formålet er at skabe fri passage for fisk og anden vandløbsfauna til de opstrøms dele af Roust Møllebæk, samt skabe gyde- og opvækstområder ved udlægning af grus og sten. Ved fjernelse af spærringerne er der givet fri passage til 19,3 km opstrøms vandløb (jf. Miljøgis Vandområdeplan 2021-2027).

Projektperiode

Tilsagnsperioden løber fra 28. september 2023 til 11. december 2026. Der er opnået tilsagn fra

Projektbeskrivelse

Der skal fjernes de to betonstyrt **RIB-01122 og RIB-01123** i Roust Møllebæk, nedstrøms Roust Mølle. Styrtene udgør en faunaspærring for vandløbs fisk og anden vandløbsfauna. Ved begge styrt skal vandspejlsfaldet udlignes ved udlægning af gydegrus på strækninger af ca. 200 meter. Ved RIB-01122 fortages dette ved udlægning af 4 grusstryg på strækningen og ved RIB-01123 udlægges ét sammenhængende stryg på strækningen.

Derudover udlægges 6 grusstryg til forbedring af gyde- og opvækstområdet for fisk på strækningen opstrøms Roust Mølle.

Detailprojektet kan læses på Varde Kommunes hjemmeside:

Gennemførelse

Projektet er gennemført og faktureret til Varde Kommune den 9. maj 2025. Projektet er udført som beskrevet i projektmaterialet.

- De 2 betonstyrt er nedbrudt og bortskaffet og der er udlagt 5 grusstryg, der udnytter vandspejlsfaldet over de oprindelige spærringer.
- Der er udlagt 6 grusstryg opstrøms Roust Mølle.
- Der er med frivillig hjælp fra lokale sportsfiskere udlagt skjulesten og udplantet vandranunkel på de nye grusstryg.

Forventet effekt af projektet

Projektets har sikret fri faunapassage til de opstrøms dele af Roust Møllebæk for både fisk og vandløbsfauna. Passagen har særligt forbedret spredningsforholdene for vandsystemet fiskearter, hvoraf flere ikke har kunnet forcere selv mindre spærringer.

Anlæggelsen af grusstrygene har skabt de fysiske rammer for etablering en selvreproducerende bestand af laksefisk, som siden etablering af faunapassage forbi det nedlagte Alslev Mølle Dambrug har haft mulighed for at søge længere opstrøms i Alslev Å vandsystemet. Ved afsluttende tilsyn den 19. december 2025 er der set gydende laksefisk og gennemførte gydegravninger på flere af de udlagte grusstryg, både op- og nedstrøms Roust Mølle. De udplantede vandranunkel var fortsat til stede og havde haft god tilvækst.

Stentilknyttede og iltkrævende vandløbsinsekter har fået endnu en levelokalitet, hvilket øger muligheden for opnåelse af en bedre faunaklasse.

Strygene øger iltningen i vandet og dermed udfældningshastigheden af opløst jern, hvilket forbedrer levevilkårene for planter, fisk og vandløbsinsekterne i det nedstrøms liggende vandområde.

Umiddelbart vurderet har projektet været en succes, der har bidraget til bedre rammer for opnåelse af god økologisk tilstand i fremtiden.

Den fulde effekt af indsatsen vil opnås efter fuldført vandområdeplan 2021 – 2027, hvor også nødvendige okker indsatser i de øvre vandområder opstrøms for Roust Møllebæk forventes gennemført.

Informering af offentligheden

Detailprojektet og denne slutrapport ligger på Varde Kommunes hjemmeside

<https://vardekommune.dk/borger/affald-og-miljo/projekter/>

Kort

Figur 1. Kortoversigt over de to spærringer i Roust Møllebæk og de gennemførte grusudlægninger.

Billed dokumentation fra før og efter projektudførelse

FØR

Figur 2. Betonstyrte ved spærring RIB-01122

Figur 3. Betonstyrte ved spærring RIB-01123

Figur 4. En af de seks lokaliteter til udlægning af gydegrus opstrøms Roustvej.,

EFTER

Figur 5. Efter fjernelse af RIB-01122 betonstyrte, set i nedstrøms retning. Her ses det øverste af de 4 grusstryg som udligner vandspejlsfaldet. Strygene ligger med et fald på 4,5 promille.

Figur 6. Efter fjernelse af RIB-01123 betonstyrterne (31. marts 2025). Her ses grusstryget fra position af det fjernede betonbygværk og i opstrøms retning mod Roustvej. Stryget er i alt ca. 200 meter langt for at udjævne vandspejlsfoldet og ligger med et vandspejlsfold på ca. 5 promille. Bunker af skjulesten ligger klar på kronekanten til udlægning, som senere blev udført af frivillige sportsfiskere fra Varde Å sammenslutningen.

Figur 7 Den nedre del af stryget ved RIB-01123 i begyndelsen af maj 2025. Nødvendigt ryddet trævækst er stedvist efterladt til naturlig nedbrydning i vandløbsprofilet.

07-01-2026

Figur 8 Frisk gydegravning fra laks eller havørred på det udlagte grusstryg lige nedstrøms Byvejen i Roust. Fotograferet den 19. december 2025.

Figur 9. Det udlagte grusstryg længst opstrøms fra Byvejen i Roust. Her var der også gydegravning fra laks/havørred den 19. december 2025 og på billedet ses også vandranunkel fra udplantningen i maj måned.

Dato: 07-01-2026

07-01-2026

Flemming Sørensen

Flemming Sørensen